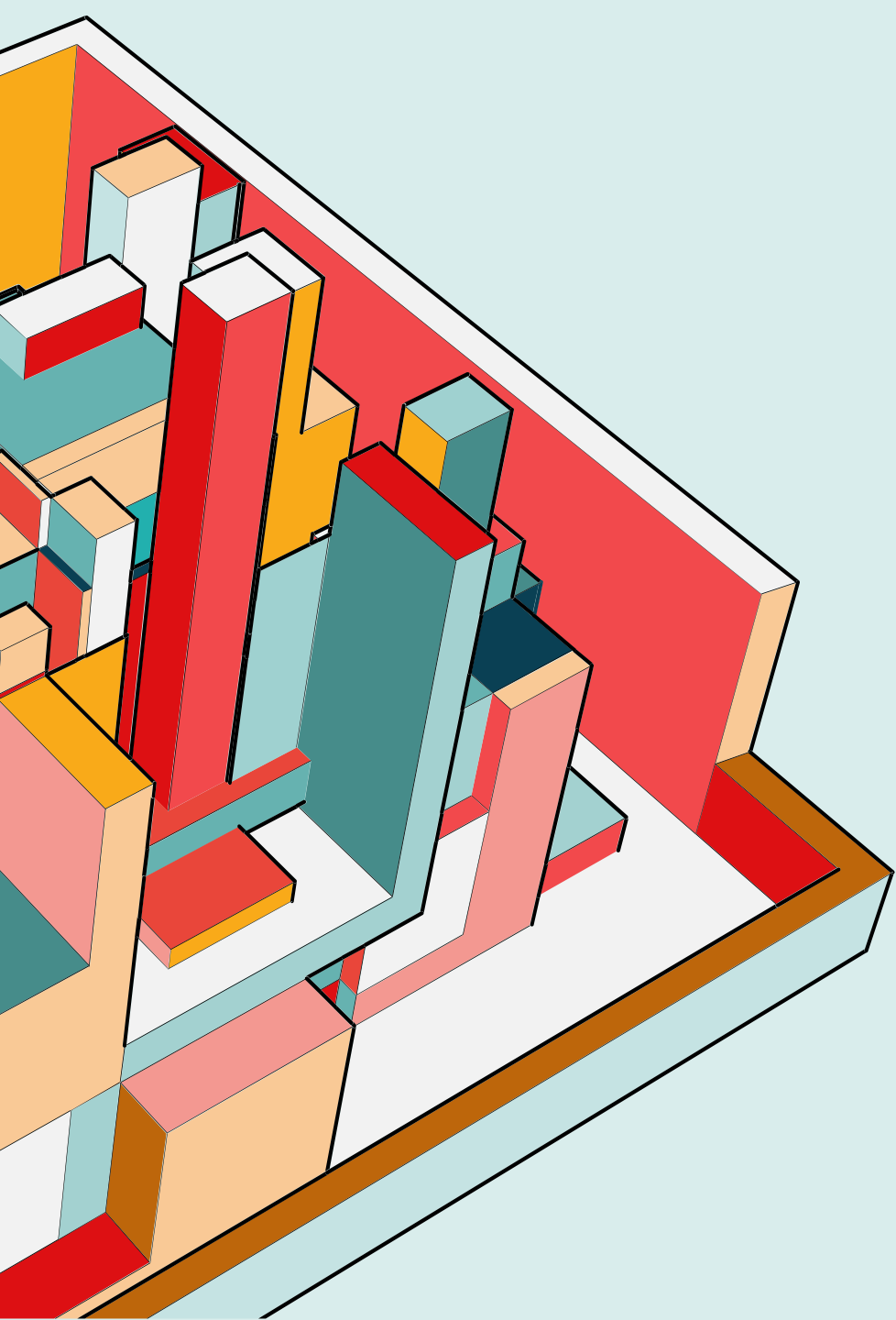

การพัฒนาระบบประเมินการใช้ยาต้านจุลชีพ (DUE) ด้วยแนวคิดการทำ CQI

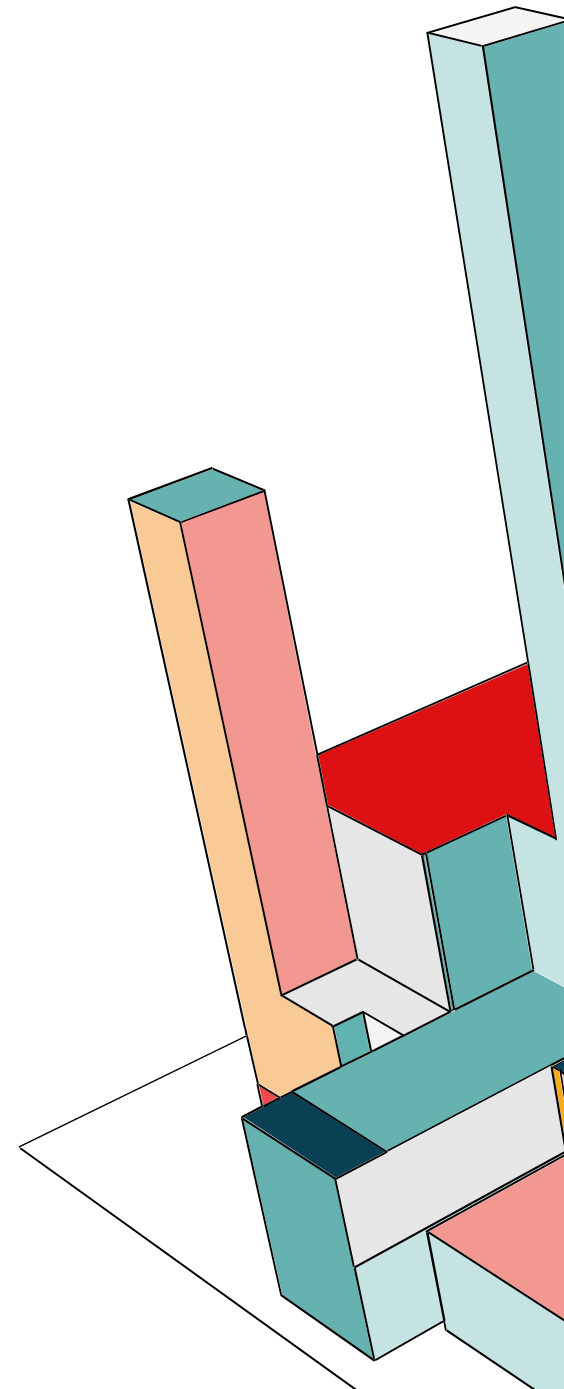
จัดทำโดย

นายพชร ภูมิวัฒน์ เกษัชกรปฏิบัติการ

หน่วยงานเภสัชกรรมและคุ้มครองผู้บริโภค โรงพยาบาลโคกสำโรง

หัวข้อนำเสนอ

- หลักการและเหตุผล
- วัตถุประสงค์
- วิธีดำเนินงาน
- การสรุปผลและอภิปราย

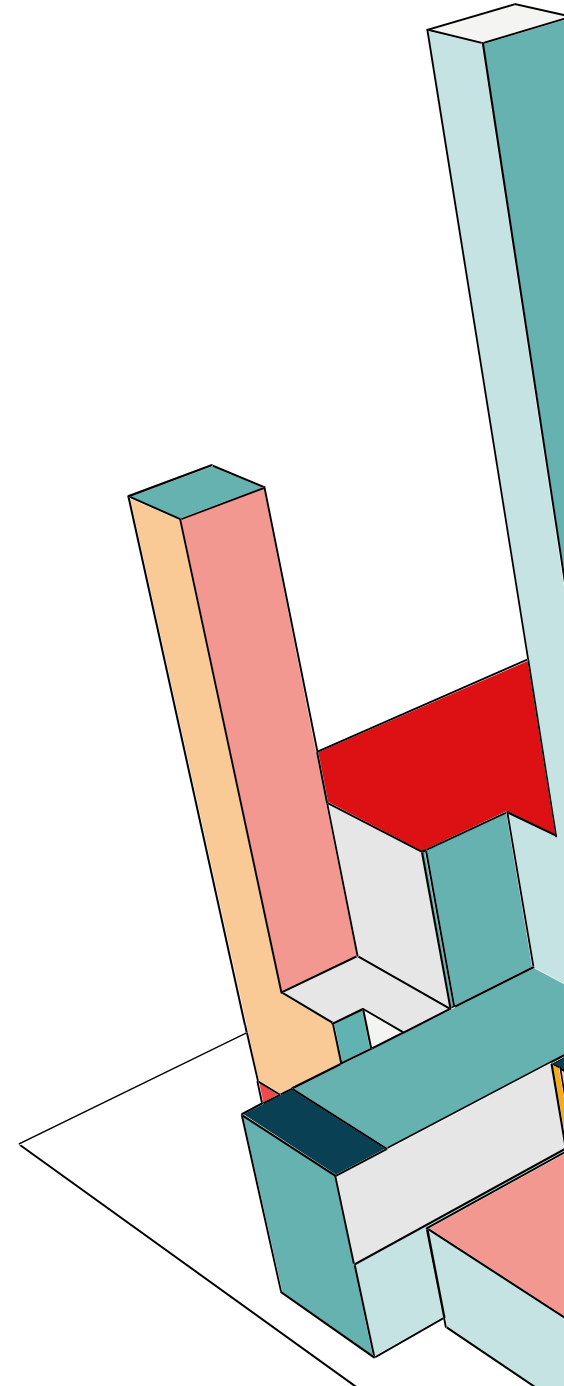

หลักการและเหตุผล

- Drug Use Evaluation (DUE) หมายถึง การประเมินการใช้ยา เป็นการประกันคุณภาพการใช้ยาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้มีการใช้ยาอย่างเหมาะสม ปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ ปัจจุบันแบ่งกลุ่มยาที่ต้องประเมินการใช้ยาเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มยาต้านจุลชีพ

2. กลุ่มยาทั่วไป

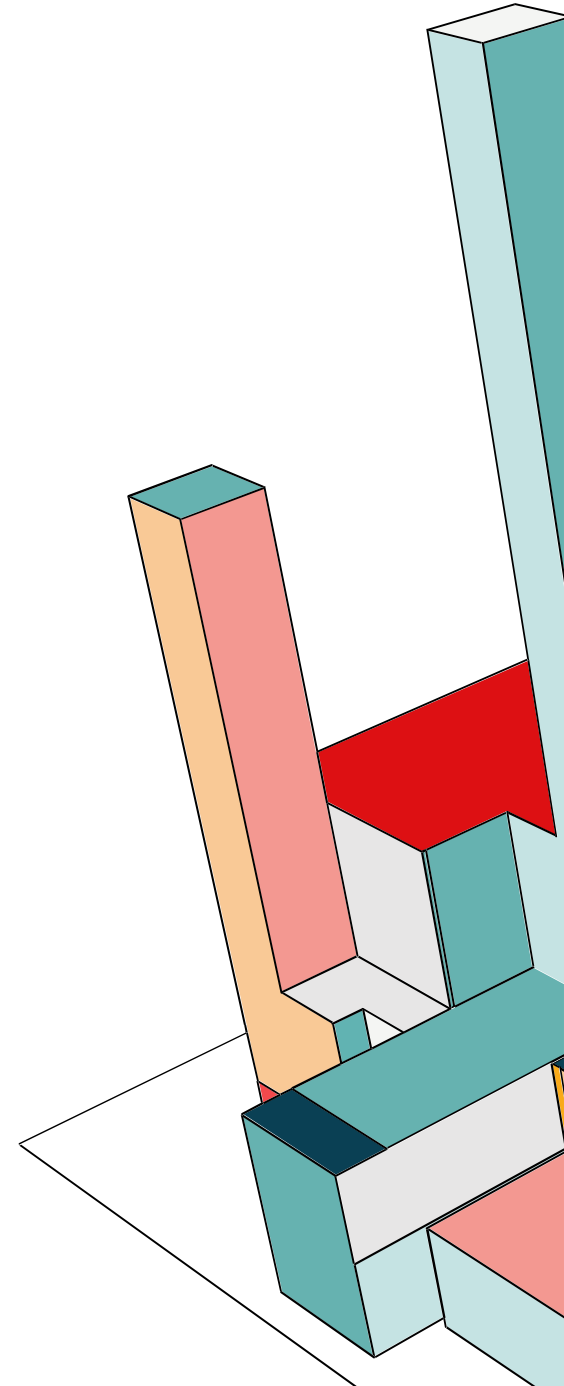
ยาต้านจุลชีพที่ต้องประเมินการใช้ยา

- 1 CEFOPERAZONE/SULBACTAM
- 2 PIPERACILLIN/TAZOBACTAM
- 3 MEROPENEM
- 4 VANCOMYCIN
- 5 COLISTIN
- 6 SULBACTAM

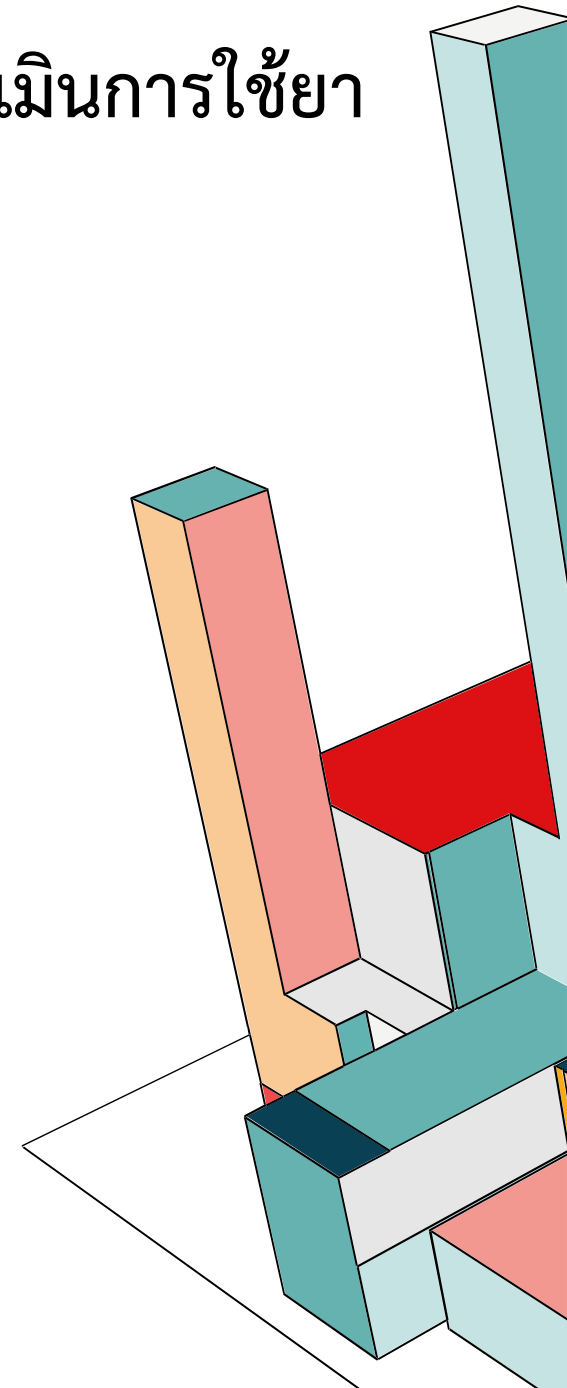
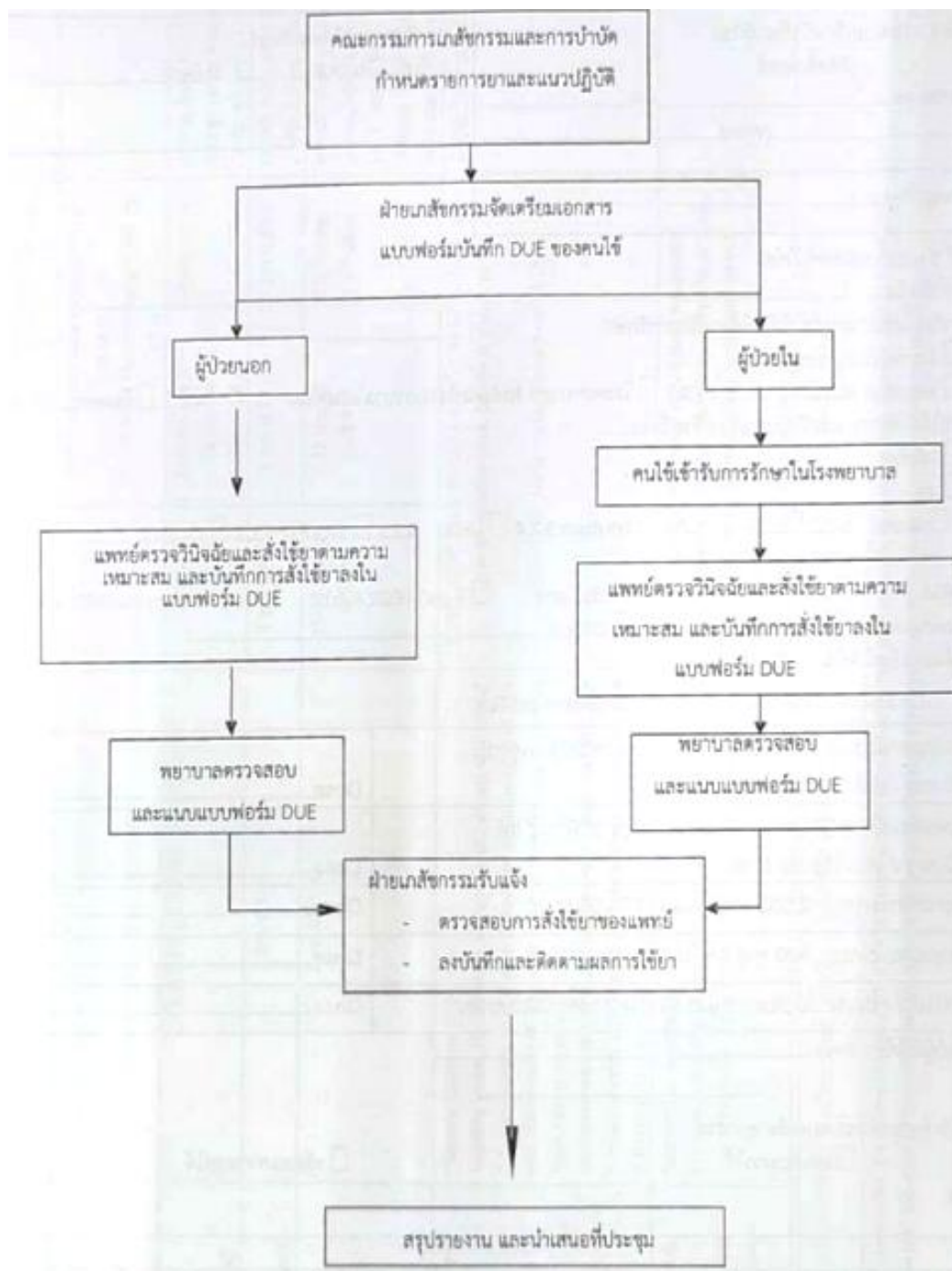

หลักการและเหตุผล

- ตัวชี้วัดคุณภาพของการทำ DUE ประกอบไปด้วย
  1. ร้อยละของยาในกลุ่ม DUE ที่ได้รับการประเมินการใช้ยามากกว่าร้อยละ 75
  2. ร้อยละของการส่งใช้ยาในกลุ่ม DUE มีความเหมาะสมมากกว่าร้อยละ 75

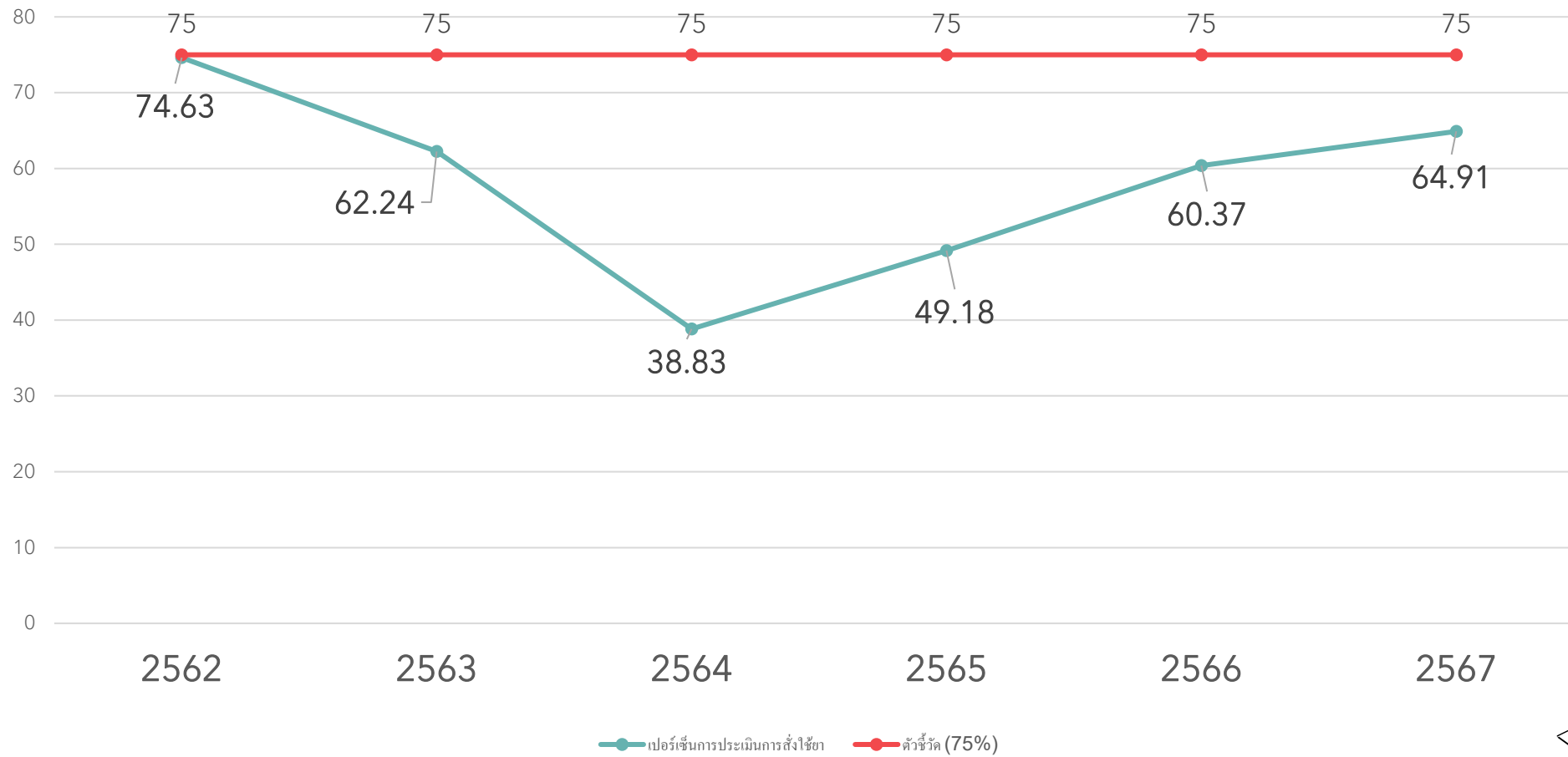

FLOW การประเมินการใช้ยา

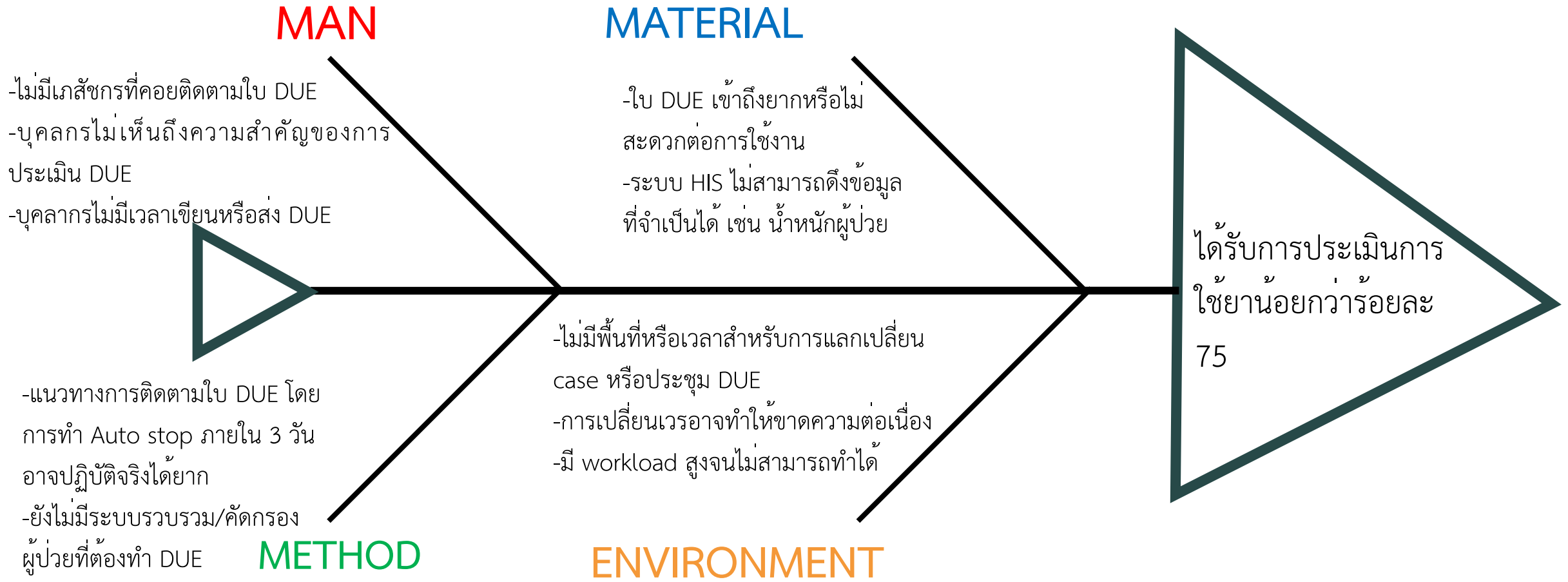
สถานการณ์ที่ผ่านมา

กราฟแสดงการประเมินการสั่งใช้ยาต้านจุลชีพตามปีงบประมาณ

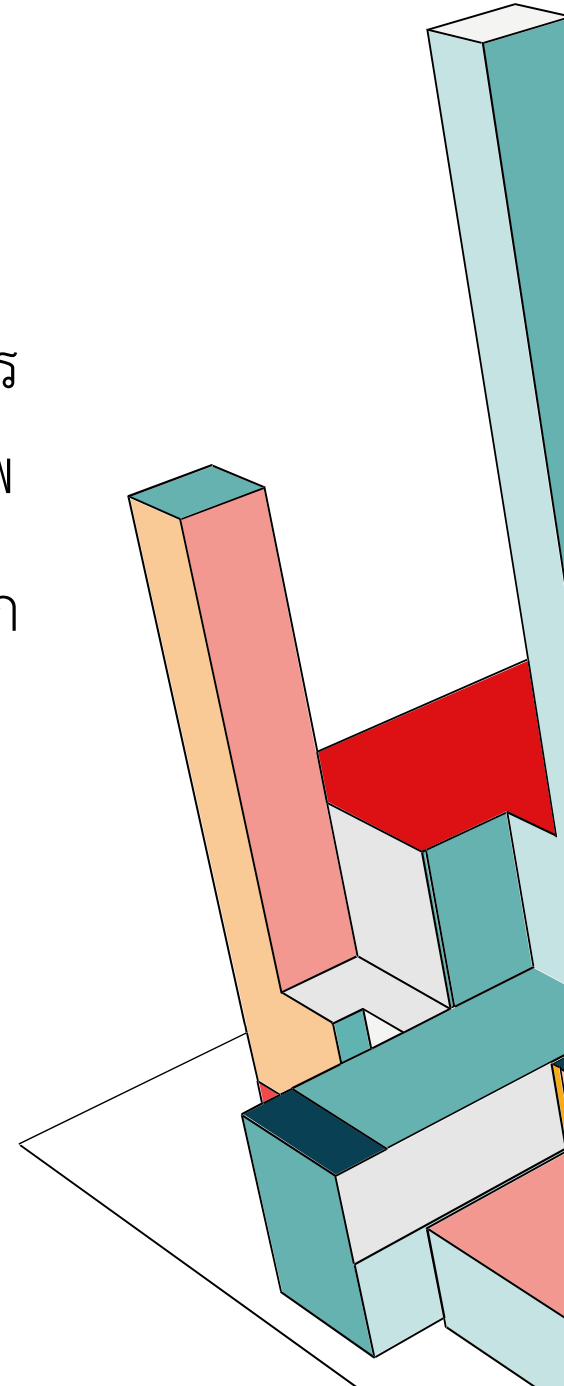
ยังไม่ผ่านตัวชี้วัดร้อยละ 75

วิเคราะห์สาเหตุจาก FISH BONE DIAGRAM

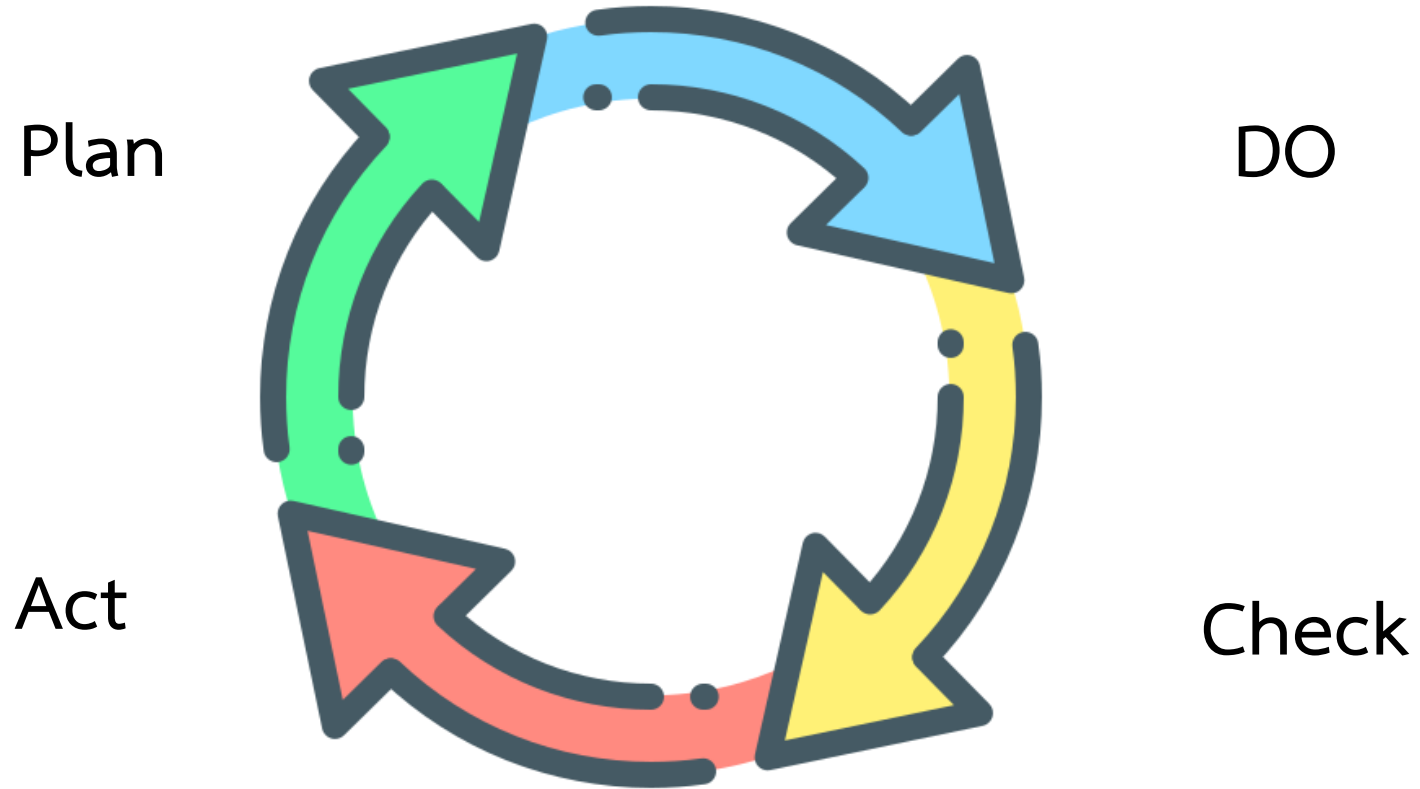

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการประเมินการใช้ยาในยาต้านจุลชีพที่ต้องได้รับการประเมินเพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการใช้ยาอย่างเหมาะสม ปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและปลอดภัย ลดความสูญเสียจากการใช้ยาไม่เหมาะสม
3. เพื่อสร้างวัฒนธรรมการประเมินและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตามแนวคิด CQI

วิธีดำเนินงาน

PLAN

ประชุมกับทีมและวางแผนแก้ไขปัญหาที่ได้จากการวิเคราะห์ได้แก่

- ไม่มีเภสัชกรที่คอยติดตามใบ DUE

- แนวทางการติดตามการทำ Auto stop ภายใน 3 วัน

- ยังไม่มีระบบรวบรวม/คัดกรองผู้ป่วยที่ต้องทำ DUE

- ใบ DUE เข้าถึงยากหรือไม่สะดวกต่อการใช้งาน

- การเปลี่ยนเวอร์อาจทำให้ขาดความต่อเนื่อง

- มีเภสัชกรผู้รับผิดชอบ

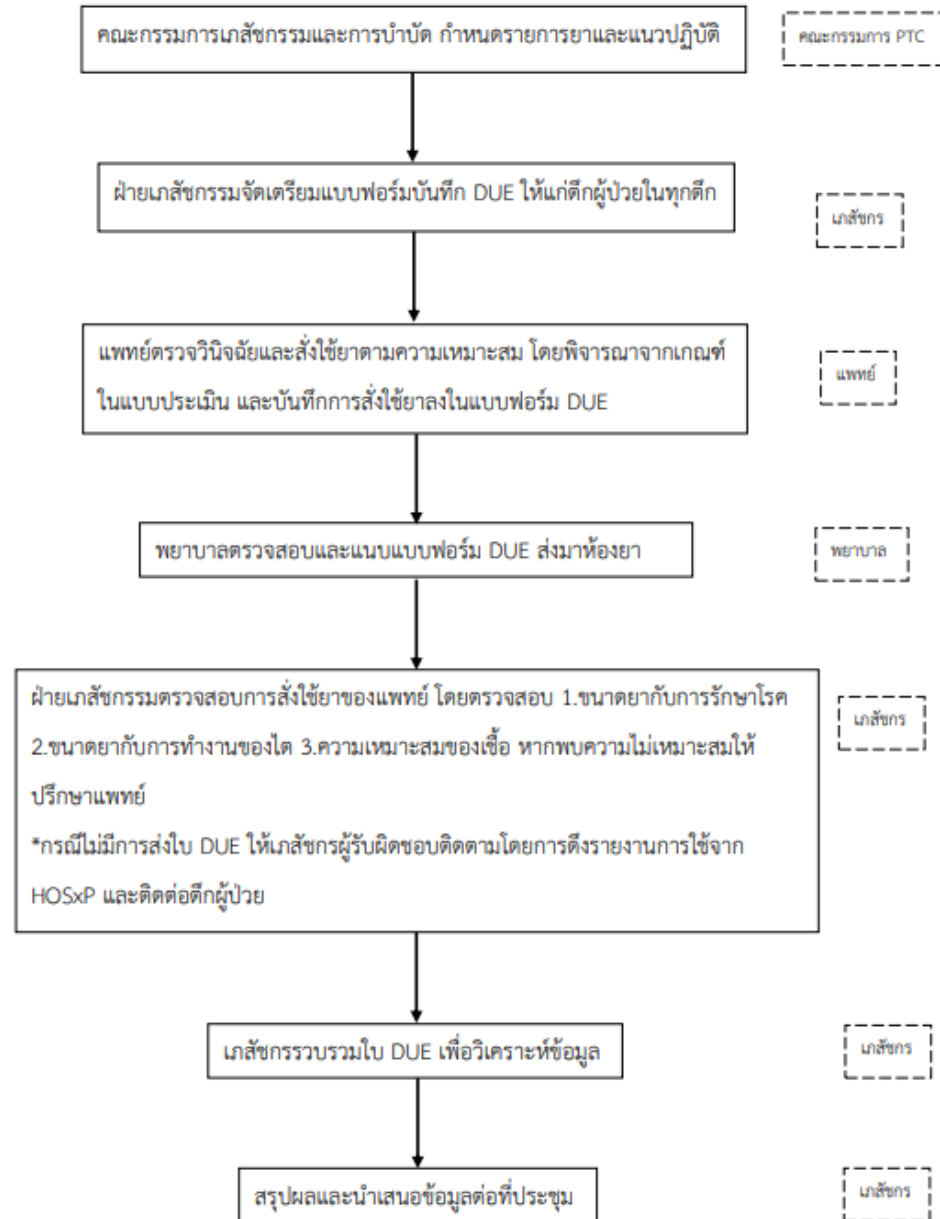
- วางแผนทางติดต่อขอผู้ป่วยเพื่อตามใบ DUE

- ปรับ flow การประเมิน DUE

- ปรับปรุงใบ DUE โดยได้รับคำปรึกษาจากแพทย์อายุรกรรม

- มีการแนบใบ DUE กับ Drug profile เพื่อติดตามว่าผู้ป่วยรายใดได้ใบ DUE แล้ว

แผนภาพแสดงแนวทางการประเมินใช้ยา (DUE) ผู้ป่วยใน

ปรับ Flow การประเมินการใช้ยา และระบุรายละเอียดการติดตามใบ DUE ผ่านหอผู้ป่วยกรณีไม่ได้รับใบ DUE ภายใน 3 วัน

ใบประกอบการสั่งใช้ยาต้านจุลชีพที่ต้องประเมินการใช้ยา (Drug Utilization Evaluation, DUE) โรงพยาบาลโคกสำโรง

ส่วนที่ 1 กรอกโดยเจ้าหน้าที่หอผู้ป่วย
 จัดเตรียมเบอร์.....
 ชื่อ-นามสกุล..... HN.....
 อายุ..... Ward.....
 บ้านเลขที่..... วันที่เริ่มใช้ยา.....

ส่วนที่ 2 กรอกโดยเภสัชกร
 วันที่รับใบ DUE.....เภสัชกร.....
☐ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสมเพราะ.....
 ยา Antibiotics ที่ได้รับมาก่อน.....

ส่วนที่ 3 กรอกโดยแพทย์ผู้สั่งใช้ยา

- 1.การวินิจฉัย.....
 2.ลักษณะการใช้ยา ☐ Empirical Rx (สามารถสั่งใช้ยาได้ครั้งละ 5 วัน) ☐ Definite Rx (แนบผลเพาะเชื้อประกอบการสั่งยา)
 3.ส่งตรวจหาเชื้อที่เป็นสาเหตุจาก
☐ Blood ☐ CSF ☐ Sputum ☐ Urine ☐ Wound ☐ Others.....
 4.มีข้อบ่งชี้ของการรักษา
☐ ให้ยาป้องกันการติดเชื้อจากการผ่าตัดที่.....
☐ ให้ยาขณะที่ยังไม่ทราบเชื้อก่อเหตุ โดย
☐ ติดเชื้อมาก่อนโรงพยาบาล ☐ ติดเชื้อภายในโรงพยาบาลโคกสำโรง ☐ ติดเชื้อจากโรงพยาบาลที่ Refer มา
☐ ให้ยาตามผลเพาะเชื้อ
☐ MRSA ☐ MRSE ☐ Enterobacter spp. ☐ E. coli (ESBL+ve) ☐ K. pneumoniae (ESBL+ve)
☐ P. aeruginosa ☐ A. Baumannii ☐ Others.....

ค่า LAB วันที่..... SCr..... CrCl..... mL/min

ยาต้านจุลชีพที่สั่งใช้

รายการยา	ADJUSTMENT FOR RENAL FAILURE (CrCl) mL/min			ขนาดยาที่สั่งใช้
	>50	10-50	<10	
1. Cefoperazone 1,000 mg + sulbactam 500 mg Inj. / vial (34.24 บาท)	1.5-3 g q 12 hr	15-30 mL/min: Max 3 g q 12 hr <15 mL/min: Max 1.5 g q 12 hr		Dose.....
2. Piperacillin 4,000 mg + Tazobactam 500 mg Inj. / vial (66.34 บาท)	4.5 g q 6 hr	≥20 mL/min: 4.5 g q 8 hr 10-19 mL/min: 2.25 g q 6 hr	2.25 g q 8 hr	Dose.....
3. Meropenem Inj. 1,000 mg / vial (101.65 บาท)	1 g q 8 hr	1 g q 12 hr	500 mg q 24 hr	Dose.....
4. Vancomycin Inj. 500 mg / vial (39.95 บาท)	15-20 mg/dose q 12 hr	15-50 mL/min: 15-20 mg/dose q 24 hr <15 mL/min: 15-20 mg/dose q 48 hr		Dose.....
5. Colistimethate sodium Inj. 150 mg / vial (113 บาท)	Loading dose: 300 mg drip in 1 hr	>80 mL/min: 150 mg q 8 hr 41-80 mL/min: 100 mg q 12 hr 21-40 mL/min: 100 mg q 12 hr ≤ 20 mL/min: 150 mg q 24 hr		Dose.....
6. Sulbactam 2 g INJ/vial (197.95 บาท)		90-120 mL/min: 3 g q 6 hr 60-89 mL/min: 3 g q 8 hr ≤ 59 mL/min: 2 g q 8 hr		Dose.....

แพทย์ผู้สั่งใช้ยา ลงชื่อ.....
 (.....)

ความเห็นของแพทย์อายุรกรรม ☐ เห็นสมควรใช้ ☐ เห็นสมควรหยุดใช้

เหตุผล.....

ลงชื่อ.....แพทย์อายุรกรรม

(.....)

วันที่.....

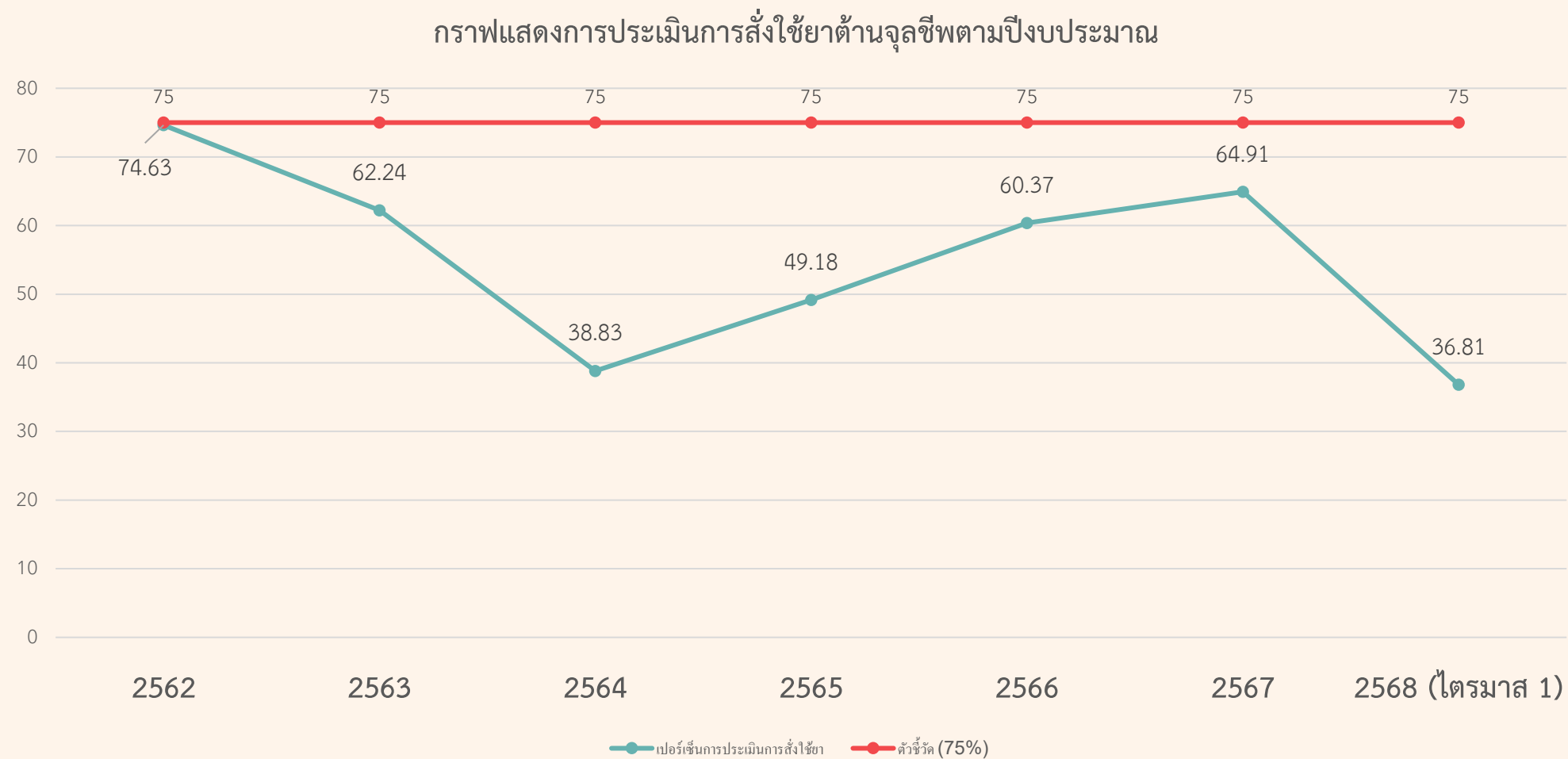
*หมายเหตุ*คำนวณ CrCl (mL/min) จาก $\frac{(140-อายุ) \times น้ำหนัก}{72 \times SCr} \times 0.85$ (กรณีเป็นผู้หญิง)

ฉบับปรับปรุง กันยายน 2567

ปรับปรุงใบ DUE โดยเพิ่มรายละเอียดที่จำเป็น เช่น ค่า Creatine clearance และการปรับขนาดยาตามค่าไต เพื่อให้สามารถประเมินการใช้ยาได้สะดวกมากขึ้น

CHECK

ผลการประเมินลดลงเหลือร้อยละ 36

PLAN

ประชุมกับทีมและวางแผนแก้ไขปัญหที่ได้จากการวิเคราะห์ได้แก่

- ไม่มีเภสัชกรที่คอยติดตามใบ DUE
- แนวทางการติดตามการทำ Auto stop ภายใน 3 วัน
- ยังไม่มีระบบรวบรวม/คัดกรองผู้ป่วยที่ต้องทำ DUE
- ใบ DUE เข้าถึงยากหรือไม่สะดวกต่อการใช้งาน
- การเปลี่ยนเวอร์อาจทำให้ขาดความต่อเนื่อง

- มีเภสัชกรผู้รับผิดชอบ
- วางแนวทางติดต่อหอผู้ป่วยเพื่อตามใบ DUE
- ปรับ flow การประเมิน DUE
- ปรับปรุงใบ DUE โดยได้รับคำปรึกษาจากแพทย์อายุรกรรม

-มีการแนบใบ DUE กับ Drug profile เพื่อติดตามว่าผู้ป่วยรายใดได้ใบ DUE แล้ว

PLAN

เนื่องจากการแนบใบ DUE ไว้กับ Drug profile อาจทำให้ลืมแยกใบ DUE ออกจาก Drug profile ตอน D/C ผู้ป่วยทำให้ข้อมูลสูญหายได้จึงทำการปรับเปลี่ยนวิธีการติดตามการได้รับใบ DUE ดังนี้

-มีการแนบใบ DUE กับ Drug profile เพื่อติดตามว่าผู้ป่วยรายใดใบ DUE แล้ว

-Note ว่าได้รับใบ DUE แล้วใน Drug profile ส่วนใบ DUE จริงเก็บไว้ในที่จัดเก็บเดิม

โรงพยาบาลโลกสำโรง

Drug Profile

ชื่อ ..... ตึก ..... HN .....

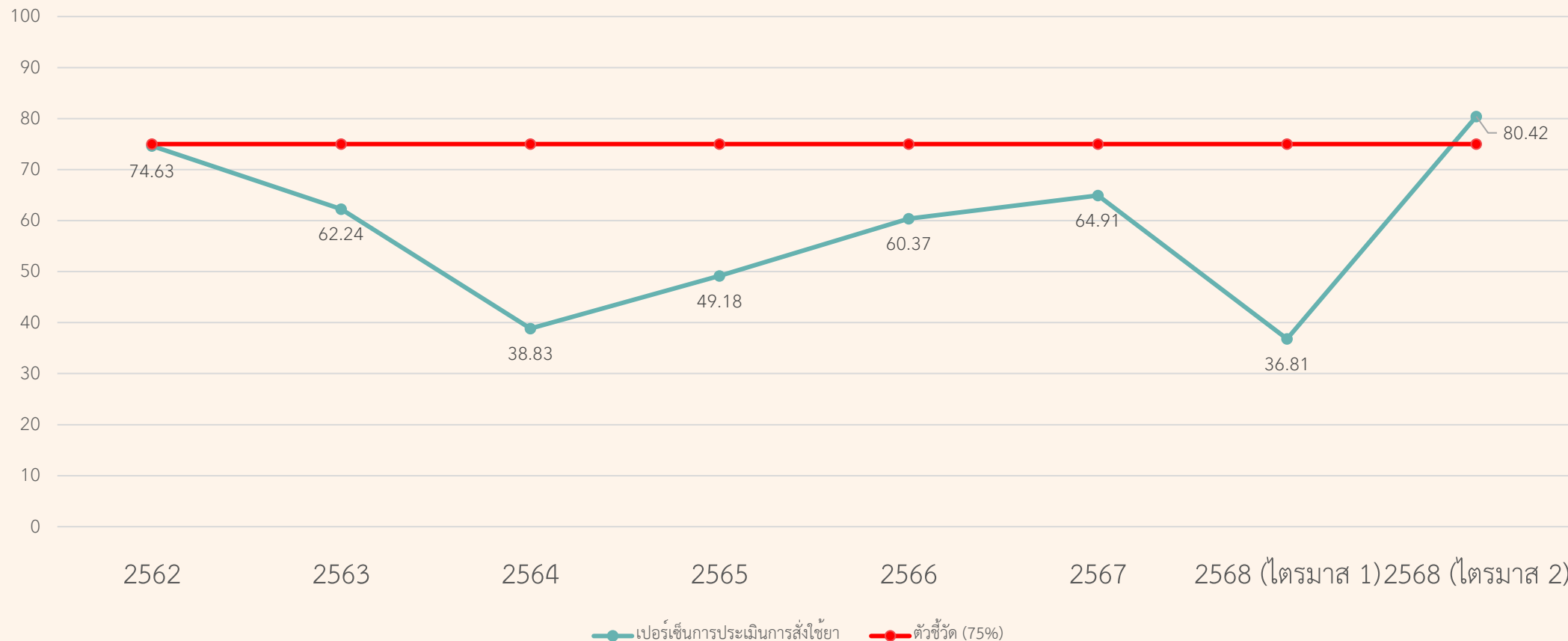
อายุ ..... Cms. การวินิจฉัย .....
 วันที่รับไว้ ..... เวลา ..... น. วันจำหน่าย.....

continue	4/2/68	5/2	6/2	7/2	8/2	9/2	10/2
cefz 2 g @ 100	4	2	2	off-			
นร 100 ml	2	7	1	off-			
Metronidazole 500 mg @ 8 hr	4	3	3	off-			
losec 40 mg @ 12 hr		3	2	2	2-off-		
Para (500)		10	-				
Meropenem 2 g @ load then 1 g @ 8 hr		5	4	4	2	2	2
Nss 100				3	3	3	3
Motilium 1 x 3 ac					4	3	3
Losec 1 x 1 ac					2	1	1
Hyosch 10 g 1 x 3 pc						4	3

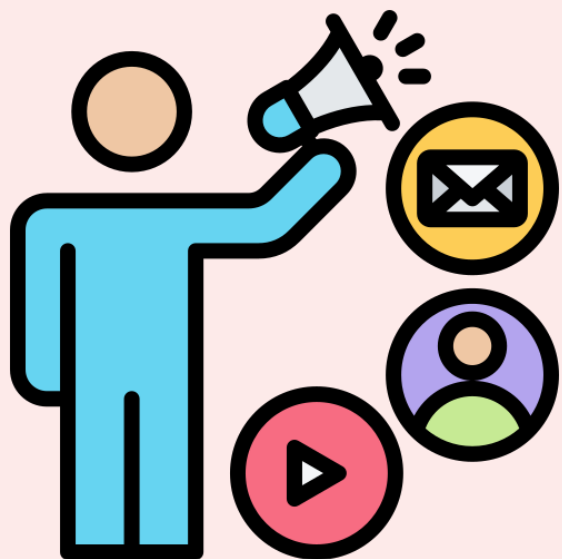
Note ว่าได้รับใบ DUE แล้วใน Drug profile

CHECK

กราฟแสดงการประเมินการสั่งใช้ยาต้านจุลชีพตามปีงบประมาณ

ผลการประเมินผ่านตัวชี้วัดร้อยละ 75

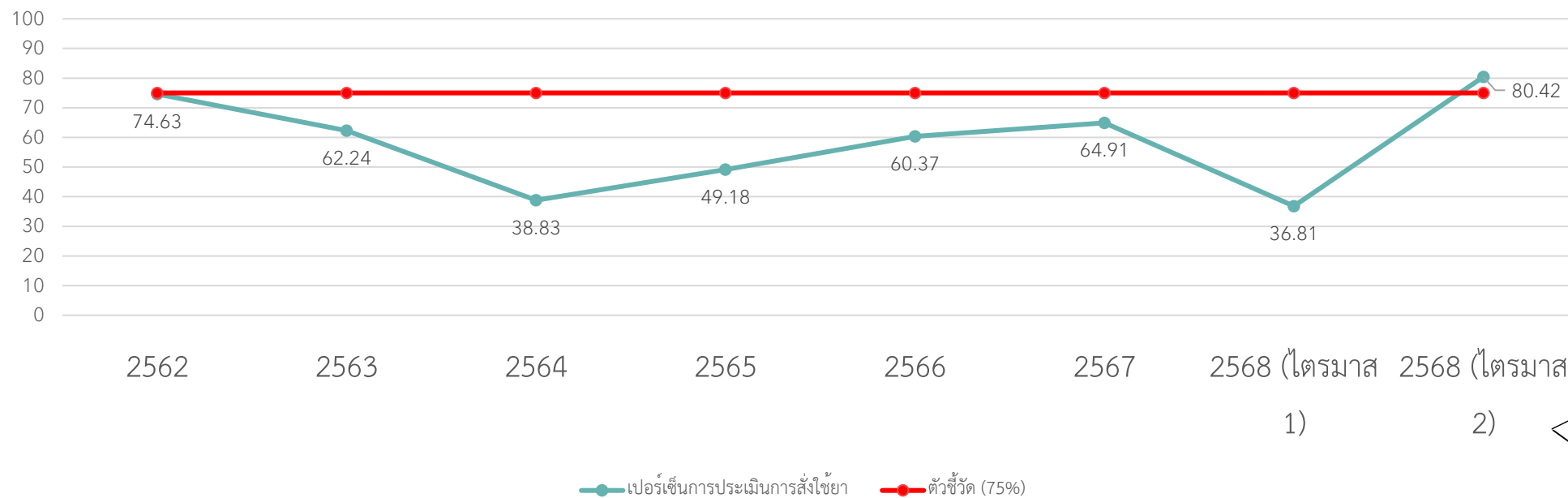
เผยแพร่แนวทางและวิธีการปฏิบัติให้ทีมรับทราบและวางแผน
พัฒนาระบบติดตามการประเมินการใช้จ่ายในระดับต่อไป

สรุปผล

ร้อยละของยาในกลุ่มยาต้านจุลชีพ ที่ได้รับการประเมินการใช้ยา (DUE) มากกว่าร้อยละ 75

กราฟแสดงการประเมินการสั่งใช้ยาต้านจุลชีพตามปีงบประมาณ

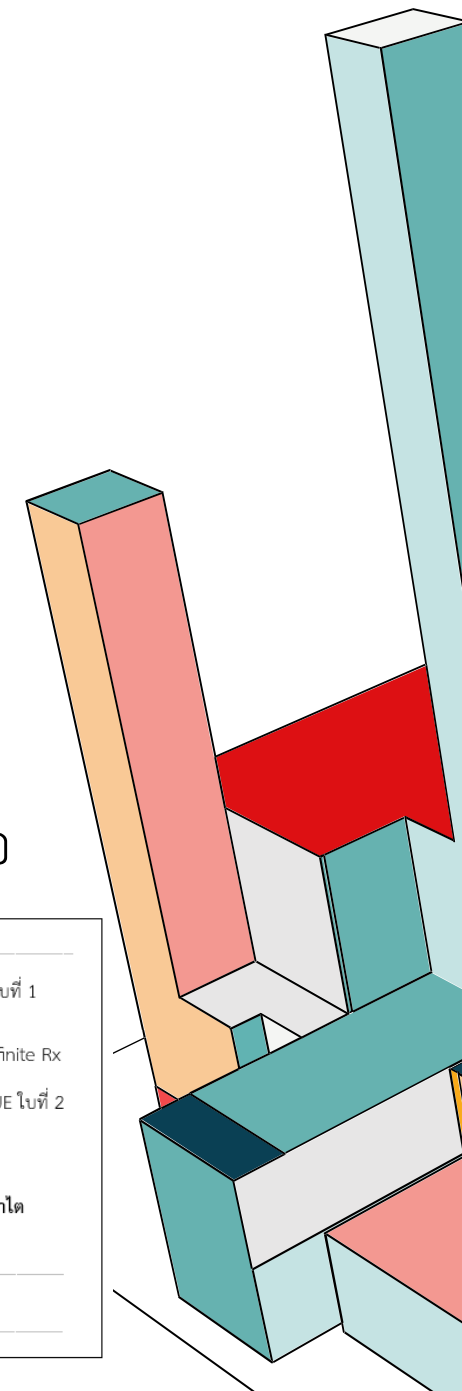
อภิปรายผลและโอกาสพัฒนา

จากการพัฒนาระบบประเมินการใช้ยาต้านจุลชีพ (DUE) ด้วยแนวคิดการทำ CQI ในเบื้องต้น พบว่าการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหที่สาเหตุทำให้สามารถพัฒนาระบบได้จริง ทั้งนี้ยังมีอีกหลายสาเหตุปัจจัยที่ยังสามารถนำไปแก้ไขเพื่อพัฒนาต่อไปได้ รวมทั้งผลลัพธ์ที่ได้เกิดจากความร่วมมือของสหวิชาชีพทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

โอกาสพัฒนาในอนาคตคือทำให้ระบบยั่งยืนและพัฒนาการติดตาม DUE การใช้ยาต้านจุลชีพแบบ Empirical ให้มีการประเมินและส่งใบ DUE ใบที่สองหลังจากให้ยาไปแล้วครบ 5 วันเพื่อการใช้ยาอย่างสมเหตุสมผลลดค่าใช้จ่ายและอัตราการดื้อยาต่อไป

ชื่อยา: _____	
วันแรกที่เริ่มยา: ____ / ____ / ____	☐ ส่งใบ DUE ใบที่ 1
☐ Empirical Rx (สามารถสั่งใช้ยาได้ครั้งละ 5 วัน)	☐ Definite Rx
วันประเมิน (Day 5): ____ / ____ / ____	☐ ส่งใบ DUE ใบที่ 2
ผลการประเมิน (Day 5)	
☐ พิจารณาหยุดยา	☐ พิจารณาต่อยา
☐ ปรับยาตามค่าไต	
หมายเหตุ: _____	
ผู้ประเมิน: _____	

THANK YOU

